

רבי יואל כהן זצ"ל
ה"חזור" של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע
מחבר סדרת "ספר הערכים חב"ד"

בענין קביעת המזווה כרי שתשמור הבית

רבי יואל כהן ז"ל, נולד בט"ז שבט תר"צ לאביו החסיד ר' רפאל נחמן הכהן ע"ה. בשנת תרצ"ה, עלה עם משפחתו מרוסיה לארה"ק. שם למד והתחנך בישיבת אחי תמימים בתל אביב, אצל רבי חיים שאול ברוק ז"ל.

בי"א שבט תש"י עלה על ספינה בדרך לארה"ב, טרם הגיע לארה"ק הבשורה אודות הסתלקות כ"ק אדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש זצ"ל.

מיד עם הגיעו לנ"י התחיל לכתוב הנחות משיחותיו של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע. גם החל אז לשמש כחוזר - לחזור בפני החסידים את המאמרי חסידות והשיחות שהשמיע כ"ק אדמו"ר זי"ע בעת ההתוועדויות.

בראשית שנות הנשיאות הורה כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע לרבי יואל להתחיל בכתיבת אנציקלופדיה מקיפה לתורת חסידות חב"ד. במשך השנים כתב ר' יואל ביחד עם צוות חברי המערכת, עשרות ערכים. לע"ע י"ל שמנה כרכים מ'ספר הערכים חב"ד' ועוד כמה כרכים שעדיין לא נדפסו.

כמו כן שימש כמשפיע ראשי בישיבת תומכי תמימים המרכזית בברוקלין עד סוף ימיו ממש. ביום חמישי, ו' מנחם אב תשפ"א, השיב את נשמתו לבוראה ונקבר למחרת, בעש"ק בבית החיים מונטיפיורי, סמוך לציון כ"ק אדמו"ר זי"ע. רבי יואל לא השאיר אחריו זכור"ק ולקראת היארצייט הראשון אנו מפרסמים מכתב תורני זה ויהיה לזכרון עולם ולעילוי נשמתו.

ב"ה, יום א' לפרשת שלח, תשל"ז

לכבוד הרב הגאון המפורסם וכו' מוהר"ר הרב [צבי מאיר] גינזבורג שליט"א

שלום וברכה:

בקשר למה שהקשה כת"ר שליט"א ממ"ש הכס"מ (הל' מזווה פ"ה ה"ד) "וגם אין הכוונה בעשייתה לשמור הבית אלא צריך שיכוין לקיים מצות הקב"ה וממילא נמשך שתשמור הבית" - שמזה רצה כת"ר שליט"א להוכיח שיש איזה איסור (או כעין איסור עכ"פ) לכוין בעת קביעת המזווה שתשמור הבית - הנה מצד קוצר הזמן לא עלה בידי לבאר הענין בארוכה (כי מיד התחילו להתפלל תפלת ערבית, וגם לאחרי התפלה עכבוני כמה אנשים ולאחרי שגמרתי לדבר עמהם לא הי' כבר כת"ר שליט"א כביהכ"נ), והייתי מוכרח להסתפק כמה שעניתי בקצרה (לפני תפלת ערבית) שמדברי המחבר בשו"ע מוכרח שמותר לכוין בעת קביעת המזווה שתשמור את הבית, ופשוט שהכס"מ לא יסתור את עצמו למ"ש בשו"ע. אבל מצד קוצר הפנאי לא הספקתי לבאר את כוונת הכס"מ (כפי שביאר אותו כ"ק אדמו"ר [מליובאוויטש] שליט"א בהשיחות דחגה"ש תשכ"ז). וגם לא הספקתי לבאר בארוכה את ההוכחות שמוכרח בכמה מקומות שמותר לכוין, שמזה מוכרח שכוונת הכס"מ במ"ש "אין הכוונה בעשייתה לשמור הבית" היא לא שאין צריך לכוין זה כלל, כי אם, שהכס"מ שולל כוונה זו (לשמור הבית) באופן מסויים דוקא (כהביאור של כ"ק אדמו"ר שליט"א שנעתק לקמן).

אמנם אח"כ אמר לי אחד ממתפללי ביהכ"נ אשר זה שהקשה לי מהכס"מ הוא רב חשוב מחשובי הרבנים ה"ה הרב גינזבורג שליט"א המפורסם בלמדנותו וכו'. ולכן הנני לענות בארוכה

ובכבוד הראוי כיאות לרב חשוב כמותו. ובתחילת דבריי (טרם שאעתיק ביאורו של כ"ק אדמו"ר שליט"א בהכס"מ) אפרט בביאור יותר (מה שאמרתי אתמול בלילה בקצרה) ההוכחות שמותר לכיין, וש"א"א לומר שכוונת הכס"מ היא לשלול לגמרי את כוונת השמירה (כפי שהבין כת"ר שליט"א).

(א) הכס"מ שם בא לתרץ מ"ש הרמב"ם שם "שעשו מצוה גדולה כו' כאילו הוא קמיע כו'", שעל זה הקשה הרמ"ך מהא דאמר אונקלוס כו', ומתרץ הכס"מ ב' תירוצים: (א) "דאין הכי נמי שהמזוזה שומרת כו' לא המלאכים כו'". היינו, שמ"ש הרמב"ם שאסור לעשות מצוה "כאילו היא קמיע כו'" הוא דוקא כשכותב מבפנים שמות המלאכים, אבל כשכותב המזוזה כתיקונה (ואין מוסיף בה מאומה), אזי, גם כשעושה אותה בכדי "לשמור הבית", לא איכפת לן. (ב) "וגם אין הכוונה בעשייתה לשמור הבית אלא צריך שיכוין לקיים מצות הקב"ה וממילא נמשך שתשמור הבית". היינו, שדינו של הרמב"ם שאסור לעשות את המזוזה "כאילו הוא קמיע" הוא גם כשעושה את המזוזה כתיקונה ואין מוסיף בה מאומה, ואעפ"כ אין סתירה לזה מהא דאמר אונקלוס - כי הא דאמר אונקלוס שהמזוזה שומרת הוא ענין ש"ממילא נמשך שתשמור הבית", אבל לא שהאדם יכוין כן. דכוונת האדם בעשיית המזוזה צריכה להיות לא לשמור הבית כ"א לקיים מצות הקב"ה, ובאם הוא מכוין "לשמור הבית" (גם כשאינו מוסיף שמות המלאכים) הוא עובר על האיסור דעשיית מצוה גדולה לקמיע כו'.

ועפ"ז נמצא, שלפי תירוץ השני של הכס"מ (באם נפרש שכוונתו במ"ש "אין הכוונה בעשייתה לשמור הבית" היא לשלול לגמרי את כוונת השמירה) כתבו הרמב"ם בתור טעם על הדין "אלו שכותבין מבפנים כו' הרי הן בכלל מי שאין להם חלק לעוה"ב", ובאם נאמר שגם המכוין לשמור את ביתו (גם כשאינו כותב מבפנים כו') הוא עושה את המזוזה כאילו היא קמיע - יהי' נמצא, שגם הוא ח"ו בכלל מי שאין להם חלק כו'. (דאף שהרמב"ם כתב זה לענין הכותבין מבפנים כו' - הרי זיל בתר טעמא).

והרי דברים אלו הם תמוהים ביותר. דהכי יעלה על הדעת אשר מי שלא הגיע להמדריגה דקיום המצוות לשמה, רק בכדי "לקיים מצות הקב"ה" [שהיא מדריגה נעלית ביותר, וכמ"ש הרמב"ם הל' תשובה פ"י ה"ב ש"אין כל חכם זוכה לה, והיא מעלת אברהם אבינו], ומקיים את המצוות בכדי לקבל פרס - וכבנדו"ד, שמקיים מצות מזוזה בכדי שיהי' לו שכר השמירה - יעבור בשביל זה על איסור חמור ביותר, על איסור כזה שהרמב"ם כותבו בתור טעם על "הרי הן בכלל מי שאין להם חלק לעוה"ב"?! :

(ב) הלכה רווחת (רמב"ם הל' תשובה שם ה"ה. וכ"ה בהל' ת"ת פ"ג ה"ה. וכן הוא בשו"ע יו"ד סי' רמו ס"כ) "לעולם יעסוק אדם בתורה ואפילו שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה". ובפירוש המשניות (סנהדרין ר"פ חלק ד"ה וכת חמישית) כתב הרמב"ם וז"ל: "ולפי שידעו החכמים ז"ל שזה הענין (קיום המצות לשמה) קשה עד מאד.. לפי שהאדם אינו עושה מעשה אלא כדי שתגיע לו ממנו תועלת.. ולכן התירו להמון.. לעשות המצות לחכות שכר.. ומזרזין אותם על זה ומחזקים כוונתם.. ומזה יתעוררו לדעת האמת ויחזרו עובדים מאהבה כו'". ומזה ברור בנוגע לעניננו, אשר מי שמקיים מצות מזוזה בכדי שתגיע לו מזה תועלת השמירה - לא רק שאין מוחין על זה, אלא אדרבה (בלשון הרמב"ם בפיה"מ שם) מזרזין אותו על זה ומחזקים כוונתו. והיאך יעלה על הדעת לומר, שהמקיים מצות מזוזה בשביל השכר דשמירה הוא עובר על איסור חמור ביותר?

ומכל זה (ובפרט מהמובא לקמן סעיף ג') מוכרח, שכוונת הכס"מ במ"ש "אין הכוונה בעשייתה לשמור הבית" היא לא לשלול לגמרי את כוונת השמירה (כפי שהבין כת"ר שליט"א) כי אם כוונתו היא לשלול את כוונת השמירה באופן מסויים דוקא, וכדלקמן סעיף ה'.

(ג) נוסף על זה מה שבכל המצוות מותר לקיימן בכדי לקבל שכר, ולא עוד אלא שמזרזין על זה ומחזקים כוונתם, כנ"ל - הנה בנוגע למצות מזווה בפרט, השמירה היא לא ענין ושכר צדדי, כי אם היא גדר בקיום המצוה גופא. וכמ"ש התוספות (מנחות מד ע"א ד"ה טלית) "דלשימור עביד", היינו: שמטרתה של מצוה זו הוא "לשימור". וענין זה נוגע גם להלכה, כדאיתא בתוספות שם, שהא דלא דרשינן ביתך לאפוקי בית אחרים הוא "דכיון דלשימור עביד ל"ש".

ותירה מזו: "מצוה להניחה בטפח הסמוך לרה"ר, מאי טעמא.. כי היכי דתינטרי" (מנחות לג, ריש ע"ב. הובא גם בכס"מ הל' מזווה פ"ו הי"ב). ובמחבר יו"ד סי' רפה כתב "נתינתה בטפח החיצון", ובט"ז שם "כדי שיהא כל הבית שמור כו". והיינו, שס"ל להט"ז שטעמו של המחבר כאן להלכה זו ("נתינתה בטפח החיצון") הוא "לא "כדי שיפגע במזווה מיד" כטעם הראשון במס' מנחות שם, כי אם) "כי היכי דתינטרי".

ונראה לומר, שהא דפשוט לו להט"ז שטעמו של המחבר כאן הוא "כי היכי דתינטרי" - אף שבמנחות שם אמרו ב' טעמים על זה - הוא, לפי שבסימן זה מבוארים רק דינים אלו דמזווה השייכים להשכר שלה, וכלשון ה"כותרת" של סימן זה "שכר מצות מזווה". ובמילא: מכיון שהמחבר כתב דין זה (נתינתה בטפח החיצון") (גם) בסימן זה - מוכרח מזה, שכוונתו כאן היא מהטעם דתינטרי. וק"ל.

(ועפ"ז יובן גם השינוי שבט"ז. מה שבסימן רפט סק"ב הביא הט"ז שני הטעמים, ואילו בסימן רפה הביא רק הטעם דתינטרי - כי ה"כותרת" שבסימן רפט הוא "מקום קביעותה וכו", ולכן שייכים שם ב' הטעמים: משא"כ בסימן רפה שייך רק הטעם דתינטרי. וק"ל).

והנה פשוט, שכשיהודי לומד שו"ע יו"ד סימן רפה עם פירוש הט"ז ואח"כ מקיים בפועל מה שלמד וקובע את המזווה בטפח החיצון - מותר לו בעת מעשה לחשוב שהטעם מה שעושה כן הוא (כפי שלמד בט"ז) "כדי שיהא כל הבית שמור כו". [ולא רק שמותר לו לחשוב כן, אלא אדרבה, הוא צריך לחשוב כן. שהרי כשהאדם מכויין את טעם המצוה בעת קיומה, הוא עושה את המצוה בשלימות יותר].

ומזה מוכרח, שכוונת הכס"מ במ"ש "אין הכוונה בעשייתה לשמור הבית" היא רק לשלול את כוונת השמירה באופן מסויים דוקא (וכדלקמן סעיף ה'), אבל לא שאסור לכויין ולחשוב בענין השמירה לגמרי. כי באם הי' איזה איסור ח"ו במחשבה וכוונה זו - הרי מכ"ש וק"ו שהי' איסור בעשיית פעולה (לא רק במחשבה גרידא) לתת אותה בטפח החיצון בכדי שיהא הבית שמור. ומדכתב המחבר שצריך לתת אותה בטפח החיצון, שהוא (כפירוש הט"ז שם) "כדי שיהא כל הבית שמור" - הרי פשוט, שאין בה שום איסור ח"ו. ופשוט, שהכס"מ לא יחלוק על מה שאמרו במנחות שם ולא יסתור את עצמו למה שכתב בשו"ע. (ובפרט שדברי הכס"מ הובאו גם בט"ז סוף סימן רפ"ח, ופשוט שהט"ז לא יסתור את עצמו למ"ש בסימן רפ"ה).

(ד) ואל תשיבני מהא דכתב הטור ביו"ד שם בסוף הסימן "ומ"מ לא יהא כוונת המקיימה אלא לקיים מצות הבורא יתעלה שצונו עלי" - כי: (א) גם הטור לא כתב זה בלשון איסור, ורק ביאר את האופן דקיום המצוה בשלימות. (ב) באם הי' בזה איזה איסור ח"ו - הי' בודאי המחבר מעתיק דין זה. ומדלא נעתק זה בשו"ע, וגם לא בט"ז ובש"ך וכו' (על אתר בסימן זה) - מוכח להדיא, שאין בזה שום איסור ח"ו. (ג) גם בנוגע להשלימות דקיום המצוה צריך לומר, שכוונת הטור היא לא שהאדם לא יחשוב כלל בענין השמירה - דמכיון שהטור עצמו כתב שם (לפנ"ז) "והקב"ה שומר אתכם כו' וע"כ נתינתה בטפח החיצון שיהא כל הבית כו' ובשמירתה", הרי פשיטא שבעת שהאדם מקיים את ההלכה ונותן המזווה בטפח החיצון אין לו להמנע בעת מעשה מלחשוב טעמה של ההלכה (ואדרבה, כשמכוין את טעם ההלכה הוא מקיימה בשלימות יותר).

ובהכרח לומר כוונת הטור, דזה גופא מה שהוא נותן את המזוזה בטפח החיצון בכדי שיהא הבית כולו שמור, צריך להיות כוונתו בזה (לא מפני שרוצה שהבית שלו יהא שמור, כי אם) לפי שכך ציוה הבורא יתעלה שנקבע מזוזה בשביל שמירת הבית.

והיינו, דמכיון שהשלימות בקיום המצוות היא שיקיים אותן לשמה ולא בכדי לקבל פרס - לכן, גם כוונה זו גופא דשמירת הבית (שצריך לכוין בעת קיום המצוה, וכנ"ל שהשלימות דקיום המצוות הוא שיכוין גם את טעמי המצוות) צריכה להיות באופן כזה שלא יהי' נוגע לו שמירת ביתו מצד עצמה (מצד שחביב עליו ממנו), כי אם, לפי שכך ציוה הבורא יתעלה שנקבע מזוזה לשמור את הבית. [וע"ד המבואר בכמה ספרים בנוגע לצדיקים, דזה שחסו על ממונם הי' לא מפני שממונם הי' חביב עליהם מצד עצמו, כי אם, לפי שהתורה חסה על ממונם של ישראל]. והיינו, שהאמת הוא שהמטרה דמצות מזוזה היא ענין השמירה (וכמובא לעיל מהתוספות "לשימור עביר"). אלא שזה מה שהאדם קובע מזוזה למטרה זו - צריך להיות כוונתו בזה: לקיים מצות הבורא שציונו לקבוע מזוזה לשמור את הבית.

אבל פשוט, שגם מי שלא הגיע למדרגה נעלית כזו, וכוונתו בנתינת המזוזה בטפח החיצון כדי שיהא הבית שמור היא לפי שביתו וממונו חביבים עליו מצד עצמם - אף שקיום המצוה שלו היא בכדי לקבל פרס - אינו עובר בזה שום איסור ח"ו. ולא עוד, אלא אשר (כמובא לעיל מפירוש המשניות להרמב"ם) מזרזין אותו על זה ומחזקים כוונתו. ואם כן הוא בנוגע לכל המצוות, הרי בנוגע למזוזה אשר "לשימור עביר" - על אחת כמה וכמה.

(וע"פ הנ"ל יובן מה שהמחבר בשו"ע לא העתיק מ"ש הטור "ומ"מ לא יהא כוונת המקיימה אלא לקיים מצות הבורא כו" - כי מצינו כו"כ ענינים בכגון דא (השייכים למדרגות נעלות) שישנם רק בטור ולא בשו"ע).

(ה) והנה בנוגע לדברי הכס"מ שכתב "אין הכוונה בעשייתה לשמור הבית כו" - מכיון שמהמשך הענין בכס"מ שם מוכח להדיא שבאם מכיון "לשמור הבית" הוא עובר על איסור (ולא רק שחסר אצלו הענין ד"לשמה") ועד שהוא עובר על "איסור חמור ביותר בזה שעושה מצוה גדולה כאילו הוא קמיע כו" (וכנ"ל בארוכה סעיף א') - בהכרח לומר, שכוונת הכס"מ היא לא לשלול לגמרי את כוונת השמירה (כי פשיטא שאין בזה שום איסור ח"ו, כדמוכרח מכל ההוכחות דלעיל), כי אם, כוונת הכס"מ היא רק לשלול את כוונת השמירה באופן מסויים דוקא, היינו: כשכוונתו "לשמור הבית" היא באופן כזה שעושה את המזוזה כאילו היא קמיע כו'.

וביאור הדברים זכינו לשמוע פעם מכ"ק אדמו"ר שליט"א בהשיחות דחגה"ש תשכ"ז. אך בהיות שרשימת השיחה אינה תח"י כעת - אעתיק רק את תוכנה כפי שנשאר בזכרוני (אף שכמובן אפשר שטעיתי באיזה פרטים בהבנת דברי קדשו שליט"א):

ענין ה"קמיע" הוא עשיית איזה דבר המסוגל להביא איזו תועלת, גם כאשר אין בעשי' זו שום מצוה כלל. (וכמו ענין הקמיעות שנזכר בהל' שבת. ועוד). ואפשר שגם במצוה המביאה לשכר מסויים - וכבנדו"ד: מזוזה המביאה לשמירה - יטעה האדם ויחשוב שזה מה שהמזוזה מביאה לשמירה הוא (לא מפני שהיא מצוה, והקב"ה קבע שכרה של מצוה זו שיהי' שמירה, כי אם) שהמזוזה עצמה (הקלף והפסוקים שבה וכו') הוא דבר כזה המסוגל לשמירה.

ועל זה כותב הרמב"ם - לפי תירוץ הב' של הכס"מ - שכאשר האדם קובע מזוזה בביתו בכדי "לשמור הבית", היינו: בכדי שהמזוזה עצמה תשמור אותו (לא שהקב"ה ישמור אותו בתור שכר עבור זה שקיים המצוה) הוא בכלל מי שאין להם חלק כו' מפני שעושה מצוה גדולה כו' כאילו היא קמיע כו'.

אבל פשוט, שכשקובע מזוזה בביתו מצד זה שכן ציוה הקב"ה, ורק שזה שמקיים מצות

הקב"ה הוא בכדי לקבל פרס, היינו: בכדי שהקב"ה ישלם לו שכר המצוה וישמור את ביתו - מכיון שבאופן כזה אינו עושה את המזווה כאילו היא קמיע, פשיטא שאין בזה שום איסור ח"ו, ורק שחסר אצלו הענין ד"לשמה".

[נדוגמא לדבר: ברמב"ם הל' ע"ז פי"א הי"ב כתב "הלוחש על המכה וקורא פסוק מן התורה כו' בכלל הכופרים בתורה שהן עושין דברי תורה רפואת גוף כו'. אבל הבריא שקרא פסוקים כו' כדי שתגן עליו זכות קריאתן וינצל מצרות ומנזקים הרי זה מותר".

וכוונת הרמב"ם בזה היא בפשטות: באם הוא קורא פסוק בתורה כי חושב שהפסוק גופא (לא הענין דמצות ת"ת) הוא מסוגל לרפואה (היינו, שעושה את הפסוק למין קמיע) - הוא בכלל הכופרים בתורה, לפי שבזה הוא משפיל ומבזה את דברי תורה בחשבו שהם "רפואת גוף". אבל כאשר קורא פסוקים בתור מצות לימוד התורה אלא שקיומו המצוה דתלמוד תורה היא (שלא לשמה כי אם) "כדי שתגן עליו זכות קריאתן" - "הרי זה מותר".

והנה לכאורה אפשר להקשות (בדוחק גדול) על פירוש הנ"ל, דלפי"ז הוה לי' להכס"מ לפרש יותר את דבריו ולא לכתוב בלשון סתמי "אין הכוונה כו' לשמור הבית" שמלשון זה אפשר לטעות שאסור לכיין גם שזכות המצוה תשמור הבית? אבל באמת אין זה קושיא כלל, מפני ב' טעמים: (א) מכיון שידוע הפס"ד דלעולם יעסוק כו' אפילו שלא לשמה - ובפרט לאחר ששלמדו כבר גם הל' ע"ז (שהרי הל' תפלין ומזווה סידרם הרמב"ם לאחר הל' ע"ז) שמותר לקרוא פסוקים "כדי שתגן עליו זכות קריאתן" - לא חש הכס"מ שיפרשו את דבריו באופן מוזר כזה שאסור לעשות מזווה בכדי לקבל השמירה (היפך פסק הרמב"ם בהל' תשובה (פ"י ה"ה) ובהל' ת"ת (פ"ג ה"ה) לעולם יעסוק כו' אפילו שלא לשמה, והיפך פסק הרמב"ם בהל' ע"ז שם שמותר לקרוא פסוקים כדי שתגן עליו זכות קריאתן). (ב) מכיון שהכס"מ קאי על מ"ש הרמב"ם "שעשו מצוה גדולה כו' כאילו הוא קמיע כו'" - לא הווקק לפרש את דבריו, כי פשוט מעצמו שכוונת הכס"מ ב"הכוונה כו' לשמור הבית" היא לכוונה כזו שהיא באופן דקמיע (שבזה איירי הרמב"ם), ולא לכוונת שמירה בתור שכר מצוה. וק"ל.

(ו) המורם מכל הנ"ל הוא, שההתעוררות ד"מבצע מזווה" - היינו: לעורר את אחינו בני"י בהתחזקות מצות מזווה (הן בקביעת מזווה כשירה על כל הדלתות החייבות במזווה, והן בבדיקת המזוזות) עם ההדגשה שבזכות מצוה זו תהי' להם שמירה - לא רק שאין בזה שום פקפוק ח"ו, אלא אדרבה: הו"ע גדול במאד, שע"ז זיכו אלפים מישראל בקיום מצוה זו.

ופשוט, שהתעוררות זו צריכה להיות לא רק בין אלו הרחוקים לע"ע אלא גם בין יהודים חרדים שומרי תומ"צ. כי גם הרבה יהודים חרדים אין מקיימים - בעוה"ר - הדין המפורש בשו"ע (סימן רצא) לבדוק המזוזות פעמיים בשבע שנים (לכל הפחות). ובפרט בזמננו זה שיש הרבה רמאים בעוה"ר המוכרים מזוזות פסולות (ומהם שמוכרים מזוזות מודפסות) - הרי פשוט, שאלו שלא בדקו את המזוזות לפני שקבעו אותם בביתם, חייבים הם לבדוק אותם מיד.

ומכיון שהרבה יהודים אינם עדיין בהמדריגה דקיום המצות לשמה שלא ע"מ לקבל פרס, וכאשר יבארו להם שבזכות מצוה זו יהי' להם שמירה אזי יזדרזו יותר לבדוק את המזוזות - הרי פשוט, שמצוה גדולה היא לפרסם הענין דשכר השמירה, בכדי לזרז אלפים מבנ"י בקיום המצוה.

[ולהעיר, דזה מה שמרן המחבר כתב סימן מיוחד (סימן רפה) בענין "שכר מצות מזווה", כוונתו בפשטות היא בכדי לעורר ולזרז יותר על קיום המצוה. ולא חש כלל שמזה יבוא איזה קלקול ח"ו "שיעשו מצוה גדולה כו' כאילו הוא קמיע כו'". ופשיטא, שאין אנו צריכים להיות "יראי שמים" גדולים יותר מאשר מרן המחבר].

ומכיון שהרבה יהודים הם במדריגה כזו שכשואמרים להם מאמר חז"ל אינם מתפעלים עדיין בהתפעלות גדולה כ"כ, וכאשר מספרים להם מה שראו במוחש אזי הם מתפעלים יותר - הרי פשוט, שמצוה גדולה היא לפרסם מה שאירע אצל אחב"י שנשבו באנטעבא (ל"ע), אשר כל אחד ואחד מהשבויים שבדקו אצלו המזוונות ראו שהי' חסר אצלו משהו בקיום מצוה זו (או שהי' חסר אצלו מזוזה, או שהי' לו מזוזה פסולה), כי פרסום סיפור מוחשי זה שאירע בזמננו מביא לידי התפעלות גדולה יותר, ובמילא - להתחזקות יתירה בקיום המצוה (הן בקביעת מזוונות כשירות על כל דלת החייבת במזוזה, והן בבדיקת המזוונות).

ונוסף לזה: פרסום מאורע הנ"ל הביא אלפים מבנ"י - לא רק לקיום המצוה כתיקונה, כנ"ל, אלא גם - לחיזוק האמונה יותר, שיש מנהיג לבירה זו ואשר כל מאורע ומאורע היא בהשגחתו ית' וכו' וכו'. ואין להאריך בדבר הפשוט.

את מכתבי זה התחלתי לכתוב ביום א'. אמנם, מצד סיבות שונות לא הי' לי אפשרות לגמור אותו עד עכשיו, יום ה'. ואף שמצד כבוד התורה וכו' הוצרכתי לענות מיד לכת"ר שליט"א, אבל מה אעשה שלא הי' לי פנאי, ובטח ימחול לי כת"ר שליט"א על איחור מכתבי. והנני בזה לבקש את כת"ר שליט"א שבאם יש לו איזה הערות על תוכן מכתבי - נא להודיעני.

וימחול לי כת"ר שליט"א באם אנצל הזדמנות זו לעורר את כת"ר שליט"א - ע"פ מאמר רז"ל אין מזוזין אלא למזוזין - אשר בהיות שכת"ר שליט"א יש לו השפעה גדולה על רבים מאחב"י (ובפרט, שהוא גם מנהל של אגודת הרבנים), שינצל את כח ההשפעה שלו לעורר ע"ד ההתחזקות בקיום מצות מזוזה, הן בקביעת מזוונות כשירות על כל הדלתות החייבות במזוזה (אשר בעוה"ר יש גם יהודים חרדים שאינם נזהרים בזה כ"כ לקבוע מזוזה על כל דלת ודלת), ועאכו"כ בבדיקת המזוונות.

ואין לשער כלל את גודל הזכות שיהי' לכת"ר שליט"א כאשר יעורר על הנ"ל. ובפרט אשה, כאמור לעיל, שפרסום השכר דמצות מזוזה שהו"ע של שמירה, מביא גם לחיזוק האמונה, אשר השי"ת הוא השומר היחידי כו' ומשגיח על כל פרט ופרט כו'.

ומכיון שאנו מאמינים באמונה שלימה בהשגחה פרטית, אשר כל מאורע ומאורע הוא בהשגחתו ית', וכל מה שהקב"ה עושה הוא בשביל איזה תכלית בתומ"צ - הרי קרוב הדבר לומר, שזה מה שהשי"ת סיבת כל הסיבות סיבב שאפגש עם כת"ר שליט"א ושכתוב לו מכתב - אשר לצורך זה סיבב השי"ת כמה סיבות: (1) שאלך לדרוש בביהכ"נ זו דוקא, (2) שהדרשה שלי תהי' בענין זה דוקא, (3) שכת"ר שליט"א יהי' בשעה זו בביהכ"נ זו דוקא וישמע את דרשתי, (4) שהשי"ת נתן הרעיון לכת"ר שליט"א להקשות לי מכס"מ הנ"ל, (5) שזה יהי' באופן כזה שלא יהי' לי פנאי בעת מעשה לתרץ כראוי את הקושיא ושצטרך לענות על זה במכתב - הגנה קרוב הדבר לומר, אשר כל פרטים אלו (שהם בודאי בהשגחתו ית') סיבב השי"ת בכדי שתהי' לי הזדמנות לעורר את כת"ר שליט"א לנצל את כח ההשפעה שלו לפרסם השכר דמצות מזוזה שהו"ע של שמירה, שעיי"ז יגרום אצל הרבה יהודים חיזוק במצות מזוזה וגם חיזוק באמונה, וגדול יהי' שכח.

בכבוד רב

יואל כהן

נ.ב. אבקש את כת"ר שליט"א להודיעני את דעתו ע"ד תוכן מכתבי זה.